

Jak vnímají učitelé 1.stupně ZŠ Hulín nový vzdělávací program (ŠVP)

Petra Šubertová

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Petra ŠUBERTOVÁ

Studijní program: B 7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální pedagogika

**Téma práce: Jak vnímají nový vzdělávací program (ŠVP) učitelé
1.stupně ZŠ**

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretických východisek pro praktickou část práce

Provedení zpracování praktické části – dotazník

Zpracování a vyhodnocení výsledků

Přijetí odpovídajících závěrů

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PRÁŠILOVÁ, Michaela. Tvorba vzdělávacího programu. 1. vyd. Praha : Triton, 2006. 193 s. ISBN 80-7254-712-7

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Národní program rozvoje vzdělávání v České republice : Bílá kniha. 1. vyd. Praha : Taurius, 2001. 99 s. ISBN 80-211-0372-8.

Výzkumný ústav pedagogický v Praze. Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání. Dotisk 1. vyd. Praha : Taurius, 2005. 105 s. ISBN 80-87000-03-X.

EGER, Ludvík. Řízení školy při zavádění školního vzdělávacího programu. 1. vyd. Plzeň : Fraus, 2006. 225 s. ISBN 80-7238-583-6.

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. Tvorba školního vzdělávacího programu krok za krokem -- s pedagogickým sborem. 1. vyd. Brno : Pedagogická fakulta Masarykovi univerzity, katedra pedagogiky, 2006. 116 s. ISBN 80-210-4063-7.

JAZBERGOVÁ, Romana. Klíčové dovednosti v teorii a praxi odborného vzdělávání. 1. vyd. Havlíčkův brod : Fragment, 1998. 101 s. ISBN 80-7200-287-2.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Eva Šalenová

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

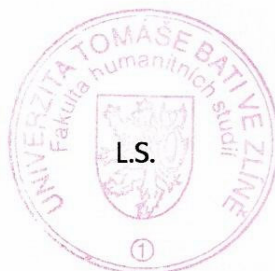
15. února 2010

Termín odevzdání bakalářské práce:

7. května 2010

Ve Zlíně dne 15. února 2010

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 3.5.2010

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Teoretická část práce popisuje reformu vzdělávání v České republice. Také nám představuje hlavní dokumenty, podle kterých je uskutečněn. Pojednává o tvorbě školního vzdělávacího programu, co vše má tento dokument obsahovat. Ukážeme si konkrétní charakteristiku školního vzdělávacího programu na základní škole v Hulíně. Cílem této bakalářské práce je zjištění, jak pedagogové základní školy v Hulíně pociťují změny ve vzdělávání po zavedení reformy. Také se ptáme, jaká jsou pozitiva a negativa této reformy. Použila jsem dvě metody – rozhovor a dotazník, abych zodpověděla tyto otázky.

Klíčová slova:

Reforma školství, klíčové kompetence, školní vzdělávací program, základní škola, Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, kurikulum, rámcové vzdělávací programy, průřezová témata

ABSTRACT

The theoretical part of the work describes the educational reform in the Czech Republic. It introduces us with the basic documents, what help to realize this reform. It deals with production of school educational programme, about contents this school programme. I show the concrete characterization of the school educational programme at primary school in Hulín. The aim of bachelor thesis is statement, how teachers of primary school in Hulín feel some changes at education after introduction this reform. I ask these teachers, how is positive and negative of educational programme. I use two investigative methods – method of dialog and method of questionnaire.

Keywords:

Educational reform, key competence, school educational programme, primary school, reform of curriculum, curriculum, framework educational programmes, cross-section themes

Ráda bych poděkovala na tomto místě paní Mgr. Evě Šalenové za odborné vedení mé práce, za trpělivost, ochotu i čas, který mi při jejím zpracování věnovala.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROČ MĚNIT SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ?	12
2 STÁTNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, RÁMCOVĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (RVP), ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (ŠVP)	13
3 DOMINANTY VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ	15
3.1 KLÍČOVÉ KOMPETENCE.....	15
3.2 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	17
3.3 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.....	18
3.4 UČEBNÍ PLÁN.....	18
3.5 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A NOVÉ ŠKOLSKÉ DOKUMENTY	19
4 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ	21
4.1 STRUKTURA A PROCES TVORBY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	21
5 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	23
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
6 CÍL A METODOLOGIE VÝZKUMU	25
6.1 METODA DOTAZNÍKU	25
6.2 METODA ROZHOVORU	25
7 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠVP	27
7.1 CHARAKTERISTIKA ŠVP	29
8 ANALÝZA VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ A JEJICH INTERPRETACE	32
8.1 ANALÝZA DOTAZNÍKU.....	32
8.2 VÝSLEDKY VÝZKUMU Z DOTAZNÍKŮ	38
8.3 ANALÝZA A VÝSLEDKY ROZHOVORŮ	40
8.3.1 Informovanost a zdroje informací	40
8.3.2 Pozitiva a negativa tvorby a zavádění ŠVP ZŠ Hulín	41
8.3.3 Změny ve výuce	43
9 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	44
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	51
SEZNAM PŘÍLOH	52
PŘÍLOHA I:	53
DOTAZNÍK PRO UČITELE	54

PŘÍLOHA II: OTÁZKY K ROZHOVORU:	56
--	-----------

ÚVOD

Asi před 4 lety jsem se seznámila s novými pojmy - rámcový vzdělávací plán a školský vzdělávací program. Byla to pro mě velká neznámá. Ve školství pracuji 8 let, tak mě tato reforma neminula. Trávila jsem hodiny studováním nových pojmů, četla jsem Bílou knihu, absolvovala několik školení na toto téma. Bylo to velmi časově náročné prostudovat tolik neznámých pojmů. Postupem času jsem zjistila, že to není zbytečné, naopak jak je to důležité. Konečně jsem se mohla seberealizovat, říkat své názory a pomáhat tvořit něco nového pro naši školu.

Pochopila jsem, že:

Učitelé byli řadu let, stejně jako žáci, zvyklí na osnovy, které přesně stanovily, co vše by měl žák umět. Nyní je na každé škole, co chce naučit. A právě nový školský vzdělávací program dává prostor k tomu, abychom si udělali svůj plán a naučili žáka jen to praktické a užitečné v životě. Osnovy jsou už přežitou věcí, protože v dnešním světě se mění poznatky, technologie a přibývá velké množství informací. Není možné, aby žák uměl kvantum učiva. Důležitější je, aby se uměl v této hromadě informací orientovat a rychle najít, co potřebuje vědět.

V teoretické části mé práce je obsaženo, proč se změnil systém vzdělávání, vysvětlení pojmů rámcový vzdělávací program a školský vzdělávací program, jaké jsou dominanty vzdělávacích programů, hodnocení žáků a nová školská dokumentace, struktura a proces tvorby školního vzdělávacího programu. Také zde charakterizují ZŠ Hulín a její školský vzdělávací program

V praktické části popisují, jak učitelé ZŠ Hulín reflektují tvorbu a zavádění školního vzdělávacího programu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROČ MĚNIT SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ?

Již na začátku tohoto století se začaly připravovat změny v oblastech základního, středního a vyššího odborného vzdělávání. Co nás k tomu přimělo? Především nás inspirovaly vyspělé země světa, kde již tato situace nastala.

Česká republika reagovala na tento popud vydáním Národního rozvoje vzdělávání (tzv. Bílá kniha) v roce 2001 a ten u nás odstartoval reformu školství. Bílá kniha byla sestavena jako systémový projekt, který formuluje myšlenková východiska, obecné záměry a rozvojové programy, které mají určovat vývoj vzdělávací soustavy. Je to také i otevřený dokument, který bude v pravidelných intervalech kriticky zkoumán a podle potřeb revidován a obnovován.

Velkým trendem je především průběžné celoživotní vzdělávání. Abychom měli chuť se takto vzdělávat, je důležité se umět učit a mít chuť se učit. Na to mají velký vliv rodiny a školy, hlavně učitelé, kteří by měli umět zaujmout žáka. Volí takové metody nauky, jež podporují zájem všech žáků, jejich aktivitu. Žák by se měl v tomto prostředí velmi dobře cítit, neměl by se bát vyslovit své názory, sebehodnotit a spolupracovat s ostatními.

Neustále množící se informace nás nutí k tomu, abychom jsme si neustále rozšiřovali své vědomosti i dovednosti. Ale otázka zní: Jsme schopni všechny novinky sledovat? Odpovím za nás všechny – ne, to opravdu nelze. Když si každý z nás vzpomene, kolik učiva bylo ve škole probráno, tak je nám jasné, že si pamatujeme pouhý zlomek

Proto je v dnešní době důležité si umět samostatně nalézt potřebné informace. Škola by nás měla naučit správné komunikaci s ostatními lidmi. Abychom uměli prosazovat své názory, hledat kompromisy, umět číst s porozuměním, být tolerantní k lidem s odlišnými názory apod. Do této kategorie patří i znalost cizích jazyků. Ve vyspělých zemích se žáci učí alespoň dva cizí jazyky. Také je potřeba se orientovat v oblasti informatiky. Skoro v každém zaměstnání je výhodou znalost práce na osobním počítači.

2 STÁTNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, RÁMCOVĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (RVP), ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (ŠVP)

V České republice se v současné době postupně zavádí nový systém školských dokumentů. Tyto dokumenty jsou zapsané v zákoně 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Existuje několik úrovní vzdělávacích programů, které reagují na různé potřeby žáků a studentů. Na nejvyšší úrovni je státní vzdělávací program, v němž jsou uvedeny hlavní zásady kurikulární politiky státu a obecně závazné požadavky a cíle vzdělávání a výchovy. Vysvětluje především obecné cíle vzdělávání a klíčové kompetence, jež jsou zaměřeny především na výchovu občana, na přípravu na další vzdělávání. Za tuto úroveň je odpovědné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Střední úroveň patří rámcovým vzdělávacím programům (dále jen RVP). Ty již blíže určují obecně závazné požadavky pro jednotlivé stupně a obory vzdělávání, vymezují rámec pro návrhy učebních plánů. Proto se nazývají rámcové. Také vytváří pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů.

Podle Školského zákona (2004) rámcové vzdělávací programy stanoví zejména:

- konkrétní cíle, formy, délku povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru
- vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování
- vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů, jakož i podmínky pro
- vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

Podmínky ochrany zdraví pro uskutečňování vzdělávání stanoví ministerstvo v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví.

Rámcový vzdělávací program si povinně vytvořily všechny základní školy. A od 1. 9. 2007 se podle něj začalo učit.

Podle Walterové (2004) tento dokument vymezuje prostor (cíle, výstupy, prostředky, podmínky) pro tvorbu školních vzdělávacích programů.

Poslední úrovní jsou školní vzdělávací programy (dále ŠVP). Podle nich se plánuje a uskutečňuje vzdělávání na konkrétní škole. Každá škola si je zpracovává sama. Mají větší pole působnosti, aby si určily, jakým směrem se budou ubírat, učitelé rozvíjí své tvůrčí schopnosti. Zvyšuje se efektivita vzdělávání. Všechny tyto programy jsou veřejné dokumenty, jež jsou přístupné pro všechny.

Pro tvorbu školních vzdělávacích programů byl vytvořen tzv. manuál, jež pomáhá sestavit nejvhodnější model vzdělávání na dané škole. Učitelé tak mohou sami aktivně zasahovat do tvorby ŠVP, volí metody výuky a vzdělávací obsahy.

3 DOMINANTY VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

Ve vzdělávacích programech se vyskytují nové pojmy, jejichž znalost je pro učitele zásadní. Tvoří základní osnovu vzdělávacích programů. Jsou to:

- klíčové kompetence
- obsah vzdělávání
- průřezová témata
- učební plán

V dalších podkapitolách se dozvíte, co tyto pojmy znamenají.

3.1 Klíčové kompetence

Existuje mnoho definic klíčových kompetencí. Podle Rámcového vzdělávacího programu (VÚP, 2007) je to soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj a uplatnění každého člověka společnosti. Výstupem základního vzdělávání je osvojování klíčových kompetencí.

Získávat kompetence by mělo být samozřejmé již v předškolním věku. Tím bych chtěla vysvětlit, že získávání těchto kompetencí je celoživotní proces, jež by se měl dále vyskytovat v základním i středním vzdělávání a dokončovat i v dalších etapách života.

Klíčové kompetence se rozvíjí ve všech vyučovacích předmětech. Rozumíme tím, že to jsou určité univerzální způsobilosti:

umění dorozumívat se, spolupracovat, jednat demokraticky, umět se učit, řešit problémy, pracovat soustředěně apod. Takové kompetence jsou potřebné v dalších životních etapách a nenacvičují se pouze v jednom vyučovacím předmětu.

V základním vzdělávání si děti osvojují celkem 6 klíčových kompetencí. Jsou to:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní

- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní

Kompetence k učení

Podle Rámcového vzdělávacího programu (VÚP, 2007) v průběhu základního vzdělávání by si žáci měli uvědomit smysl a cíl učení a tím si vytvořit kladný vztah, jež je velice důležitý pro následující studium. Měli by se naučit sami sebe hodnotit a umět hledat informace, které využijí v praxi, uvádět do souvislostí, propojovat poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Tím si vytvářejí komplexní náhled na svět. Dále zde neodmyslitelně patří umění se učit, využívat různých metod učení.

Kompetence k řešení problémů

Rámcový vzdělávací program ((VÚP, 2007) to vysvětluje tak, že je to schopnost uvážlivě rozhodovat, obhájit každé rozhodnutí a umět nést odpovědnost za svá rozhodnutí. Další jeho součástí je umět si ověřit správnost řešení a umět aplikovat osvědčené postupy při překonávání dalších problémů.

Kompetence komunikativní

Kultivovaný písemný i ústní projev patří k dobré vizitce každé osobnosti. Patří sem také umění se správně vyjadřovat, své myšlenky a názory v logickém sledu a vyjadřovat se výstižně. Lidé by se měli naučit naslouchat jiným lidem a umět obhajovat své názory. Další součástí této kompetence je schopnost rozumět různým písemným, zvukovým i obrazovým materiálům, rozpoznat určitá gesta a jiné komunikační a informační prostředky.

Kompetence sociální a personální

Žáci se učí pracovat v týmech, spolupracovat, pomáhat si, mít úctu k druhým lidem a zvyšují si sebevědomí.

Kompetence občanské

Dle Rámcového vzdělávacího programu (VÚP, 2007) žáci by měli být schopni chápat základní společenské normy a zákony, měli by si uvědomovat svá práva a povinnosti ve škole

i mimo školu. Měli by se umět vcítit do situací jiných, umět se chovat zodpovědně v krizových situacích, které ohrožují život a zdraví člověka. Měli by mít kladný postoj k uměleckým dílům, kultuře a chránit kulturní dědictví a ctít tradice. Mít přehled o základních ekologických a environmentálních problémech.

Kompetence pracovní

Zde je důležité, aby se žáci naučili používat nástroje a materiály a dodržovali určitá bezpečnostní pravidla a předpisy. Měli by se naučit hodnotit výsledky své práce nejen z hlediska kvality a funkčnosti či hospodárnosti, ale i z hlediska životního prostředí, ochrany zdraví i kulturních společenských hodnot. S tím také souvisí i realizace podnikatelského záměru. Žáci by měli chápat rizika, postatu a cíle podnikání.

3.2 Vzdělávací oblasti

Vyučovací předměty jsou rozděleny do několika oblastí. Všechny předměty v dané oblasti mají něco společného, prolínají se mezi sebou, doplňují se navzájem

Jsou to:

- jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, cizí jazyk)
- matematika a její aplikace
- informační a komunikační technologie
- člověk a jeho svět
- člověk a společnost (dějepis, výchova k občanství)
- člověk a příroda (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis)
- umění a kultura (hudební výchova, výtvarná výchova)
- člověk a zdraví (výchova ke zdraví, tělesná výchova)
- člověk a svět práce
- doplňující vzdělávací obory (druhý cizí jazyk, dramatická výchova)

Uvedla jsem některé vzdělávací oblasti i pro 2. stupeň základní školy.

3.3 Průřezová témata

V RVP ZV jsou uvedeny 6 průřezových témat. Ty tvoří povinnou součást základního vzdělávání, což znamená, že každá škola musí na 1. i 2. stupni zařadit všechna průřezová témata. To ovšem neznamená, že všechna průřezová témata musí být zastoupena v každém ročníku. Rozsah i realizace stanovuje ŠVP každé školy. Aby byla průřezová témata účinná, musí být propojena se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a obory. Nejsou pro ně zřízeny samostatné vyučovacích předměty, ale integrujeme je do všech vyučovacích předmětů, realizujeme jejich obsah formou projektů a jsou obsaženy také v celoškolských aktivitách.

V základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

3.4 Učební plán

Stanovuje celkové počty hodin na 1. i 2. stupni základního vzdělávání. A to především upravuje: minimální počty hodin pro jednotlivé vzdělávací oblasti, vázanou a volnou disponibilní časovou dotaci, poznámky pro vymezení předmětů a nakládání s pevnou a disponibilní časovou dotací.

3.5 Hodnocení žáků a nové školské dokumenty

Ve starém pojetí vzdělávacího procesu byli žáci hodnoceni kvantitativně. To znamená, že se zdůrazňovaly neúspěchy žáků a to známkováním od stupně 1 do 5. Nezkoumalo se, proč žák uspěl či neuspěl. Znamka nám pouze poukázala na výsledek učení.

A právě realizací nového vzdělávacího programu bylo zavedeno kvalitativní hodnocení, které se zaměřuje nejen na předané vědomosti, ale vypovídá o dalších kvalitách. Učitel často používá slovní hodnocení a žáku ponechává dostatečný prostor pro sebehodnocení, které by měl umět vysvětlit a obhájit. Tak dochází ke zpětné vazbě mezi hodnocením učitele a žáka.

Musíme zde především ocenit, že se klade důraz na oceňování snahy a pokroky žáka. Dříve se žáci báli udělat chyby. Raději zůstali pasivní, aby se jí nedopustili. Tím by se před ostatními stali terčem posměchu. Teď jsou chyby považovány za samozřejmou součástí poznávání, za kterou se není nutno stydět.

Nově vznikají portfolia, což je uspořádaný soubor určitých prací a dokladů žákovy práce. Tím se žáci naučí prezentovat, obhajovat i reflektovat, ohlížet se za svou minulou činností a také sebehodnotit. Učitel tím získává informace o žákově učení, může plánovat a realizovat učení žáka podle jeho možností a potřeb.

Od letošního školního roku existují nové třídní knihy a ostatní školské dokumenty. Každá škola si může vybrat, zda je bude používat, nebo jim stačí ty starší. Tyto nové dokumenty jsou pouze doporučené. Není povinné jich používat v nabízené podobě. Každá škola si může vytvořit své vlastní. Důležité je však to, že každá škola je ze zákona povinna vést třídní knihu. Je možné i v elektronické podobě, ale archivace musí zůstat v podobě tištěné.

Zde uvádím, jaká nová dokumentace vznikla.

- třídní kniha pro 1 stupeň ZŠ – varianta A (pro plně organizovanou školu)
- třídní kniha pro 1. stupeň ZŠ – varianta B (pro malotřídní školy)
- třídní kniha pro 2 stupeň ZŠ – varianta C (s týdenním záznamem průběhu výuky v jednotlivých předmětech)

- třídní kniha pro 2. stupeň ZŠ – varianta D – s denním záznamem průběhu výuky)
- manuál k vyplňování třídní knihy
- třídní výkaz pro 1. stupeň ZŠ
- třídní výkaz pro 2. stupeň ZŠ
- katalogová složka žáka ZŠ (původní katalogový list pro 1. a 2. stupeň nyní spojen do jednoho dokumentu)

4 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

Dle Walterové (2004) školský zákon č.561/2004 Sb. stanovuje povinně pro všechny základní školy vytvoření školního vzdělávacího programu. Tím se uskutečňuje vzdělávání v konkrétních školách na základě Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Školní vzdělávací program by měl být tvořen tak, aby zohledňoval reálné dispozice žáků, jejich skutečné vzdělávací potřeby i podmínky, ve kterých se vzdělávání realizuje.

4.1 Struktura a proces tvorby školního vzdělávacího programu

Tomuto procesu předchází přípravná fáze, kde se pedagogičtí pracovníci seznamují s Rámcovým vzdělávacím programem, absolvují různá školení. Nedílnou a velice důležitou součástí je vhodná motivace všech. Využívá se tzv. SWOT analýzy, která analyzuje podmínky školy, její kladné i záporné stránky. Hodnotí se materiální, technické, personální podmínky školy. Tyto informace lze čerpat z výročních zpráv, rozhovorů, dotazníků nebo inspekčních zpráv. Vytvoří se plán tvorby ŠVP, personální zabezpečení, časové rozvržení tvorby, organizační propojení jednotlivých kroků a obsahové vymezení tvorby ŠVP.

Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání (2006) stanovil, že v tomto školském vzdělávacím programu musí být tyto údaje:

- identifikační údaje (název dokumentu, předkladatel a zřizovatel, platnost dokumentu)
- charakteristika školy (údaje o velikosti školy, vybavení, charakteristika pedagogického sboru, projekty)
- charakteristika školního vzdělávacího programu (zaměření školy, výchovné a vzdělávací strategie, zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných a začlenění průřezových témat do výuky)
- učební plán (organizace vzdělávání v jednotlivých předmětech)

- učební osnovy (rozpracované obsahy oborů obsažených v RVP do daného ŠVP)
- hodnocení žáků (jakým způsobem daná škola hodnotí své žáky a poskytuje zpětnou vazbu)
- autoevaluace školy (škola si volí oblasti své činnosti, na které bude zaměřena)

Každá škola se řídí hotovým návodem pro tvorbu ŠVP. Je to tzv. Manuál tvorby ŠVP. Existuje v tištěné i elektronické podobě. Bez něj by se žádná škola neobešla.

Velice důležité je si zvolit koordinátora ŠVP, který je spolu s ředitelem zodpovědný za tento dokument. Jak jsem již uvedla, na tvorbě ŠVP by se měl podílet každý pedagog. Nejprve by si měli všichni prostudovat literaturu k RVP a účastnit se školení k této problematice. Koordinátor by měl některé nejasné věci dodatečně vysvětlit a také by měl umět účinně motivovat ke změně výuky.

Všichni učitelé by se měli naučit týmově spolupracovat. Při vlastní tvorbě se učitelé rozdělují do menších skupinek podle toho, jaké předměty učí (např. učitelé humanitních předmětů, jazykových, společenskovedních atd.) Poté se musí vyučující v určitých skupinkách domluvit na průřezových tématech, mezipředmětových vztazích i výchovně vzdělávacích strategiích, jež jim budou pomáhat rozvíjet klíčové kompetence. Následně se vymyslí školní výstupy a roční vzdělávací plán. Ředitel spolu s koordinátorem dotvoří konečnou verzi ŠVP.

5 SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Nejprve, než si prostudujete praktickou část práce, shrnu, co je nejdůležitější si zapamatovat z teoretické části.

V České republice byl vytvořen Národní program vzdělávání, který reagoval na změny v evropské vzdělávací politice. Zde se nově definovaly cíle a principy vzdělávací politiky a to na základě konceptu celoživotního vzdělávání. Již se nezaměřujeme na získávání encyklopedických znalostí, ale na rozvoj kompetencí, postojů i hodnot. Existují dvě úrovně kurikula - státní a školní. Ke státní patří Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy. Školní úroveň reprezentují školní vzdělávací programy.

Jádrem všech změn je především to, že se učivo stalo jen prostředkem k získávání vzdělávacích cílů, které tvoří klíčové kompetence. Každá škola posílila svou autonomii tím, že si vytvořila svůj školní vzdělávací program. Jeho tvorba není vůbec jednoduchá, je to „běh na dlouhé trati“. Odpovědnost za něj nese škola.

V praktické části se budu věnovat charakteristice Základní školy Hulín a jejím vzdělávacím programem, protože cílem praktické části je získat pohled učitelů této základní školy na zavádění školního vzdělávacího programu do praxe.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CÍL A METODOLOGIE VÝZKUMU

Pro výzkum byl zvolen smíšený druh výzkumu, tj. kombinace kvantitativního a kvalitativního.

Cílem mé práce bylo zjistit, jak učitelé 1.stupně ZŠ Hulín zodpoví zkoumanou otázku: **Jak pociťují učitelé 1.stupně ZŠ Hulín změny ve vzdělávání po zavedení nového ŠVP?**

Použila jsem metodu kvantitativní výzkumu – dotazník.

Také jsem se rozhodla, že využiji doplňkového výzkumu, jehož cílem bylo zjistit: **Jaká pozitiva a negativa přinesla zavedení ŠVP do práce učitelů 1.stupně ZŠ Hulín?**

Zde jsem použila kvalitativní metodu formou rozhovorů s otevřenými otázkami, které byly předem nachystané. U kvalitativního výzkumu jde o výběr záměrný. Záměrný výběr je potřebný proto, aby vybrané osoby byly vhodné, tj. aby měly potřebné vědomosti a zkušenosti z daného prostředí. Jen tak mohou podat informačně bohatý a pravdivý obraz o něm (Gavora, 2000, s .144).

6.1 Metoda dotazníku

K výzkumnému šetření byla použita technika dotazníku o 19 otázkách pro učitelky 1.stupně ZŠ Hulín. Z toho je 1 uzavřená, 1 otevřená a 17 otázek uzavřených výběrových. První otázka byla uzavřená, druhá otázka byla otevřená, 3. až 19. otázka byla uzavřená výběrová. Dotazník vyplnilo 100% dotázaných, tj. 18 učitelek. Ochota k vyplnění dotazníků vyplynula z toho, že všechny vyučující velmi dobře znám.

6.2 Metoda rozhovoru

Získala jsem takové respondentky, které byli různého věku, různé délky praxe, různých funkcí. Tím byla zajištěna variabilita účastníků výzkumného šetření. Vybrala jsem si 5 respondentů ze ZŠ Hulín. Zde příkládám jejich stručné charakteristiky. Pro zachování anonymity, kterou jsem jim na začátku rozhovoru slíbila, jsem změnila jména všech respondentů.

Alena – 27 let praxe, vystudovala učitelství pro 1.st. ZŠ na Univerzitě Palackého v Olomouci, vedoucí metodického sdružení 1.stupně ZŠ

Věra – 21 let praxe, vystudovala Střední pedagogickou školu v Kroměříži, vedoucí vychovatelka a učitelka na 1. st. ZŠ

Anna – 1 rok praxe, dokončuje obor učitelství pro 1.st. ZŠ na Masarykově univerzitě v Brně, učí anglický jazyk ve 3.roč.

Zdena – 17 let praxe, vystudovala Střední pedagogickou školu v Kroměříži, neaprobovaná, vede také kroužky (pohybové hry a gymnastiku)

Eva – 20 let praxe, vystudovala obor učitelství na 1.st. ZŠ na Masarykově univerzitě v Brně

7 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠVP

Základní škola v Hulíně je úplná s 1. až 9. postupným ročníkem. V jednom ročníku jsou dvě až tři třídy. Škola se nachází v blízkosti parku, v klidné části obce. V okolí školy jsou přístupné autobusové zastávky i vlakové nádraží pro děti z okolních vesnic.

Škola již oslavila 50. výročí vzniku, činnosti začala v prosinci 1958. Od roku 1963 se přistoupilo ke zřizování a budování odborných učeben pro výuku jednotlivých předmětů v 5. - 9. ročníku. Postupně vznikla odborná pracovna fyziky, chemie, jazyků, zeměpisu, hudební výchovy. V září 1967 byla zahájena výstavba tělocvičny a její stavba byla dokončena v roce 1970. Do školy v té době dojížděly všechny děti z okolních vesnic: Záhlinice, Pravčice a Chrástřany. V roce 1976 dostaly hulínské děti do užívání novou budovu, ve které byla umístěna školní družina, školní jídelna a dílny. Velký a trvalý nárůst počtu žáků školy si vyžádal přístavbu další budovy. V roce 1983 byl předán do užívání učebnový pavilon jako součást ZŠV novém pavilonu získala škola další učebny, prostory pro žákovskou knihovnu, pro výuku speciální přípravy dívek – šití – a malou tělocvičnu.

Za pomoci města se daří školní budovu neustále zvelebovat, došlo k výměně hlavního rozvodu vody a v roce 2005 k celkové rekonstrukci sociálního zařízení ve všech podlažích hlavní budovy. Za školou bylo vybudováno víceúčelové hřiště, rovněž i budova školní jídelny byla zmodernizována, byl instalován konvektomat, nové chladicí zařízení, nové baterie a myčka. Od 1. ledna 2001 se škola stala právním subjektem. Mezi poslední velké úpravy školy patří výměna všech oken na hlavní budově a postavení druhého víceúčelového hřiště, které je v odpoledních hodinách zpřístupněné veřejnosti.

Za hlavní budovou jsou dvě krásná nově zbudovaná víceúčelová hřiště a prostorný park, který škola využívá k výuce ve všech ročních obdobích.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, dva zástupci ředitele a 36 vyučujících. Sbor doplňují 4 vychovatelky školní družiny. Pedagogický sbor je smíšený s většinou převahou žen, věkově je pestrý – od mladých spolupracovníků až po zkušené kolegy. Ve sboru jsou za-

stoupení pedagogové s kvalifikací pro dyslektickou a logopedickou péči o žáky a se speciální pedagogikou. Na škole pracují dva výchovní poradci, preventista sociálně patologických jevů, koordinátor Environmentální výchovy, koordinátor Školního vzdělávacího programu, metodik ICT a vedoucí předmětových komisí.

Škola klade důraz na další vzdělávání pedagogů, především v oblasti psychologie, pedagogiky, moderní metody výuky a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou. V uplynulých letech prošlo dalším školením 31 pedagogů v různých oborech, mezi nimi i speciálním studiem v oblasti environmentální výchovy a výchovného poradenství.

Na základě doporučení odborných pracovišť zajišťuje asistenta pedagoga.

Chod školy je zajišťován 17 nepedagogickými pracovníky – ekonomka, administrativní pracovnice, školník, 7 uklízeček, 1 vedoucí školní jídelny a 6 kuchařek .

Charakteristika žáka

Tato škola je spádovou školou pro žáky okolních vesnic, tedy pro Záhlinice, Pravčice a Chrást'any. Počet žáků se průměrně pohybuje kolem 500.

Žáci se účastní mnoho soutěží, kde úspěšně reprezentují naši školu v různých oblastech vzdělání a výchov. I žáci, kteří postupují na vyšší stupeň vzdělání, jsou velmi úspěšní a snadno se zapojují do vzdělávacího procesu. Žáci, kteří jsou integrovaní ve své kmenové třídě, se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího programu, který je vytvářen na základě doporučení Pedagogicko – psychologické poradny v Kroměříži.

Součástí školy je také školní jídelna a oddělení školní družiny. Školní jídelna vaří obědy pro žáky a pracovníky školy, také pro cizí strážníky a důchodce, 450 – 500 jídel denně.

Školní družina má zcela naplněná čtyři oddělení, dětem nabízí celou škálu mimoškolních aktivit a kroužků. Velmi vhodně pro svou činnost využívá prostory školy v odpoledních hodinách a prostory v okolí školy – školní pozemek, kde mají nově vybudovaný prostor pro své aktivity, přilehlý park.

Na škole začal pracovat také žákovský parlament, který má možnost podílet se na chodu školy, vznášet připomínky a náměty. Schází se dle potřeby s preventistou patologických jevů a jednou měsíčně s ředitelkou školy.

Dětem je k dispozici školní bufet, automat na nápoje a je nabízeno školní mléko.

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Školní vánoční jarmark je dlouhodobý tradiční projekt školy na kterém se podílejí především žáci, ale i učitelé a nepedagogičtí pracovníci školy. Výtěžek z jarmarku je použit např. pro adopci na dálku. K dalším dlouhodobým projektů patří **Den zdraví**, při němž žáci poznávají další možnosti pohybové aktivity, zdravý působ stravování. A také se naše škola každoročně zapojuje do projektu **Den Země a ekologie**, s ním oslavujeme svátek Země a více poznáváme okolí, ve kterém žijeme.

Pro třídní kolektivy také pořádáme školy v přírodě, lyžařské výcvikové kurzy a exkurze s různým zaměřením.

Škola se zapojila do mezinárodního projektu **EKOŠKOLA**. Tímto projektem se škola věnovala tématu minimalizace a třídění odpadu a zlepšení životního prostředí školy a jejího okolí, zejména školní zahrady. Ve škole proběhla návštěva auditorek a jejím výsledkem bylo vyhodnocení a následné udělení titulu EKOŠKOLA. Předání titulu proběhlo v Praze, červen 2009, v prostorách Senátu Parlamentu ČR.

7.1 Charakteristika ŠVP

Základní charakteristika vzdělávacího programu:

- je založen na systému povinných, povinně volitelných, nepovinných předmětů a zájmových útvarů, žáci mají možnost výběru podle zájmů, nadání, potřeb a budoucího zaměření
- při jeho realizaci jsou využívány různé moderní metody výuky
- v jeho rámci je žákům druhého stupně nabídnuta možnost výuky druhého cizího jazyka formou volitelného předmětu

- počítá s integrací žáků s individuálními vzdělávacími potřebami
- součástí je projektové vyučování
- zákonným zástupcům nabízí třídní schůzky, konzultační dny a individuální konzultace během celého školního roku
- využívá mimoškolní aktivity jako exkurze, kulturní programy, poznávací výlety
- zajišťuje tělovýchovné aktivity, účast na soutěžích a olympiádách, lyžařský výcvikový kurz, plavecký kurz, školu v přírodě
- škola je zapojena do mezinárodního programu EKOŠKOLA, který vede k propojení environmentální výchovy ve škole s konkrétními praktickými kroky vedoucími k šetrnějšímu přístupu žáku k životnímu prostředí
- EKOŠKOLA je určena pro celou školu a vede ke spolupráci žáků, učitelů, vedení školy i místní komunity

Klíčové kompetence:

- vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu, na jehož základě byl vzdělávací program školy vypracován.

Obecné vzdělávací cíle:

- tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy
- osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní vzdělávání
- spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých
- všestranně a účinně komunikovat
- aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- projevovat pozitivní city v chování, jednání, prožívání životních situací, projevovat vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí a přírodě
- být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturním a duchovním hodnotám
- poznat své reálné možnosti a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

- pracovat na získání titulu EKOŠKOLA a rozvíjet odpovědnost za jeho realizaci

(ŠVP ZŠ Hulín, 2008)

8 ANALÝZA VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ A JEJICH INTERPRETACE

8.1 Analýza dotazníku

Výsledky dotazníků jsou zpracovány pro každou odpověď zvlášť. Počet odpovědí je převeden na procenta. Výsledky v procentech jsou zaokrouhleny.

Tabulka č.1: Délka pedagogické praxe

Délka praxe	0 - 5 let	6–10 let	11-15 let	16-20 let	21-25 let	26 a více	Celkem
Počet učit.	1	0	1	11	3	2	18
Počet %	5,6	0	5,6	61,1	16,7	11,1	100

Dotazník vyplnilo 18 osob, z toho 18 učitelek a žádný učitel. Nejpočetnější skupinu 11 osob tvořily učitelky s praxí v rozmezí 16 – 20 let, kteří představují 61,1 % respondentů. Učitelek s praxí do 5 let včetně bylo 1. Tvoří tak 5,6 % z analytické skupiny. K učitelkám s praxí od 6 do 10 let patří 0 respondentek, které tvoří nejmenší skupinu. Skupina s praxí od 21 do 25 let je zastoupena 3 učitelkami, které tvoří 16,7 % z dotazovaných respondentek. Dvě, tedy 11,1 % učitelek, má praxi 26 až 30 let.

Tabulka č.2: Potřeba reformace systému vzdělávání v současnosti

Potřeba reformace	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	7	8	2	1	18
Počet %	38,9	44,4	11,1	5,6	100

Na tuto otázku odpověděly všechny respondentky. Sedm z nich se domnívá, že je potřeba reformace systému vzdělávání v ČR, což je 38,9% všech dotázaných. Nejpočetnější skupina 8 učitelek, tj. 44,4%, odpověděla na tuto otázku spíše ano. Pouze 2 respondentky, tj. 11,1% si myslí, že není potřeba reformace a 1 dotázaná (5,6%) odpověděla spíše ne.

Tabulka č.3: Zajímavost přípravné fáze

Zajímavost příprav.fáze	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	0	8	6	4	18
Počet %	0	44,4	33,3	22,2	100

Tato otázka byla velice kontroverzní. Zajímavá přípravná fáze byla pro 8 učitelek, tj. 44,4, které vybraly odpověď spíše ano. Nezajímavá přípravná fáze byla pro 6 respondentek (33,3%) a spíše nezajímavá přípravná fáze byla pro 4 učitelky, tj. 22,2%.

Tabulka č.4: Postoj k ŠVP po absolvování přípravné fáze

Postoj k ŠVP	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	0	2	10	6	18
Počet %	0	11,1	55,6	33,3	100

Nejpočetnější skupina 10 pedagogů (55,6%) odpověděla, že se jejich postoj vůbec nezměnil. Odpověď Spíše ne tvoří 6 odpovědí (33,3%). Kladně na tuto otázku zodpověděly dvě pedagožky (11,1%).

Tabulka č.5: Realizace mezipředmětových vztahů

Realizace m.v.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	8	7	3	0	18

Počet %	44,4	38,9	16,7	0	100
---------	------	------	------	---	-----

Zde převládají kladné odpovědi – ano či spíše ano. Spíše ano odpovědělo 7 učitelek (38,9%). Ano zodpovědělo 8 učitelek, což je 44,4%. Pouze 3 (16,7%) zodpověděly záporně.

Tabulka č. 6: Tvorba portfolií

Tvorba portfolií	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	12	5	1	0	18
Počet %	66,7	27,8	5,6	0	100

Tvorba portfolií je pro učitelky velice atraktivní. Převládaly kladné odpovědi – ano či spíše ano. Ano odpovědělo 12 pedagožek, což je 66,7% a odpověď spíše ano tvoří 5 respondentek, což je 27,8%. Nejméně početnou skupinu tvoří odpověď spíše ne (0%) a ne odpověděly pouze dvě respondentky (5,6%).

Tabulka č.7: Změna pracovního stylu po zavedení ŠVP

Změna p.s.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	0	7	11	0	18
Počet %	0	38,9	61,1	0	100

Pracovní styl se nezměnil u 11 dotázaných, tj. 61,1%. U 7 respondentek (38,9%) se ukázalo, že se jejich styl změnil po zavedení ŠVP.

Tabulka č.8: Nutnost změnění učebnic v souvislosti se zavedením reformy

Nutnost změnění uč.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učít.	0	4	8	6	18
Počet %	0	22,2	44,4	33,3	100

Osm respondentek (44,4%) si myslí, že není nutné měnit učebnice. Spíše ne odpovědělo 6 pedagožek (33,3%). Jen 4 učitelky (22,2%) si myslí odpověď spíše ano.

Tabulka č.9: Spolupráce s kolegy

Spolupráce s kolegy	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učít.	10	7	1	0	18
Počet %	55,6	38,9	5,6	0	100

Tyto odpovědi byly skoro jednoznačné. Ano odpověděla většina učitelek, tj. 10 (55,6%). Spíše ano odpovědělo 7 respondentek, což představuje 38,9%. Pouze jedna odpověď byla záporná (5,6%).

Tabulka č.10: Využívání moderní techniky

Využívání m.t.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učít.	6	10	2	0	18
Počet %	33,3	55,6	11,1	0	100

Moderní techniku využívá 6 respondentek (33,3%). Odpověď spíše ano zaznačilo 10 učitelek (55,6%). Pouze 2 odpověděly ne (11,1%)..

Tabulka č.11: Spokojenost s technickým vybavením školy

Spokojenost s tech.v.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	4	1	6	7	18
Počet %	22,2	5,6	33,3	38,9	100

33,3% učitelek není spokojeno s technickým vybavením školy., odpověď spíše ne využilo 7 pedagožek (38,9%). Čtyři učitelky (22,2%) byly spokojené

Tabulka č.12: Posílení hodinové dotace na volitelné předměty

Posílení hod.dotace	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	6	7	4	0	18
Počet %	33,3	38,9	22,2	0	100

Ano odpovědělo 6 dotázaných (33,3%), spíše ano tvoří 7 odpovědí (38,9%). Nesouhlasily pouze 4 (33,3%).

Tabulka č.13: Spokojenost se zavedením průřezových témat do výuky

Zavedení průřez.t.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	6	10	2	0	18
Počet %	33,3	55,6	11,1	0	100

Průřezová témata schvaluje 6 učitelek (33,3%), 10 respondentek (55,6%) odpovědělo spíše ano. Pouze 2 (11,1%) nejsou spokojené se zavedením průřezových témat.

Tabulka č.14: Příležitost k sebehodnocení ve výuce

Sebehodnocení ve výuce	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
------------------------	-----	-----------	----	----------	--------

Počet učít.	9	9	0	0	18
Počet %	50	50	0	0	100

Jednoznačný výsledek, převládly jen kladné odpovědi ano či spíše ano. Každá z nich tvoří 9 odpovědí (50%). Nikdo neodpověděl záporně.

Tabulka č.15: Zavedení výuky cizího jazyka od 3.ročníku

Zavedení výuky ciz.j.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učít.	10	4	4	0	18
Počet %	55,6	22,2	22,2	0	100

Se zavedením výuky cizího jazyka od 3. třídy souhlasí 10 respondentek (55,6%). Spíše ano odpověděly 4 (22,2%). Nesouhlasí pouze 4 učitelky, tj. 22,2%.

Tabulka č.16: Tvorba pracovních listů či programů na PC

Tvorba prac.l.	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učít.	5	11	2	0	18
Počet %	27,8	61,1	11,1	0	100

Zaznamenala jsem převažující tvůrčí přístup, z 18odpovědí ,5 učitelek (27,8%) odpovědělo spíše ano. Odpověď spíše ano jsem našla u 11 učitelek (61,1%). Záporně odpověděly pouze 2 učitelky (11,1%).

Tabulka č. 17: Realizace projektového vyučování

Realizace projektů	Ano	Spíše ano	Ne	Spíše ne	Celkem
Počet učit.	9	7	2	0	18
Počet %	50	38,9	11,1	0	100

Projektové vyučování je na této škole velmi populární. Ano odpovědělo 9 učitelek (50%), spíše ano se objevilo u 7 respondentek (38,9%). Ne zaznačily 2 pedagožky (11,1%).

8.2 Výsledky výzkumu z dotazníků

Na dané škole pracují spíše učitelky s dlouhou praxí. I když jsou starší, neznamená to, že by nebyly ochotné měnit své zavedené styly výuky. Snaží se přes svůj věk stále vzdělávat, často navštěvují různé semináře, aby zlepšovaly svou práci. O tomto přístupu jsem se mohla osobně přesvědčit. Velká podpora ve vzdělávání kantorů je i ze strany vedení školy, které jim finančně přispívá na tato školení.

Reformaci školství uznalo za vhodnou velká většina z nich. Nejpočetnější skupina 8 učitelek, tj. 44,4%, odpověděla na tuto otázku spíše ano.

Přípravná fáze tvorby ŠVP se velké části nezdála být zajímavá z důvodu toho, že tam našly velké množství nových termínů. Zajímavá přípravná fáze byla pro 8 učitelek, tj. 44,4, které vybraly odpověď spíše ano. Nezajímavá přípravná fáze byla pro 6 respondentek (33,3%) a spíše nezajímavá přípravná fáze byla pro 4 učitelky, tj. 22,2%.

Výhodou se staly mezipředmětové vztahy. Spíše ano odpovědělo 7 učitelek (38,9%). Ano zodpovědělo 8 učitelek, což je 44,4%. Pouze 3 (16,7%) zodpověděly záporně.

Jejich zavádění do praxe ocenila většina z nich.

S kladným ohlasem jsem se setkala se zaváděním portfolií. Převládaly kladné odpovědi – ano či spíše ano. Ano odpovědělo 12 pedagožek, což je 66,7% a odpověď spíše ano tvoří 5 respondentek, což je 27,8%. Sebehodnocení dopadlo také kladně. Opět většina z nich tyto změny ohodnotila kladně a využívají je ve své praxi. Jednoznačný výsledek, převládly jen kladné odpovědi ano či spíše ano. Každá z nich tvoří 9 odpovědí (50%).

Ovšem velkým problémem se stalo technické vybavení, které je pro valnou většinu z nich nedostatečné. Bohužel, škola zápasí s nedostatkem financí. Většina z nich totiž je používá ve své výuce. Není spokojeno s technickým vybavením školy 6 pedagožek (33,3%), odpověď spíše ne využilo 7 pedagožek (38,9%). Čtyři učitelky (22,2%) byly spokojené.

Posílení hodinové dotace se také stalo nutnou. S tím souhlasí opět většina z nich. Ano odpovědělo 6 respondentek (33,3%), spíše ano tvoří 7 odpovědí (38,9%). Nesouhlasily pouze 4 (33,3%).

Je to především dáno tím, že se již od 3.roč vyučuje cizí jazyk. A tak brzká výuka cizího jazyka je blízka většině učitelů. Se zavedením výuky cizího jazyka od 3. třídy souhlasí 10 respondentek (55,6%). Spíše ano odpověděly 4 (22,2%). Nesouhlasí pouze 4 učitelky, tj. 22,2%.

Zavedení průřezových témat je skoro pro všechny kladným rysem ŠVP. Také si většina pochvaluje častou spolupráci s ostatními. Průřezová témata schvalují 6 učitelek (33,3%), 10 respondentek (55,6%) odpovědělo spíše ano. Pouze 2 (11,1%) není spokojena se zavedením průřezových témat.

Učebnice také není nutné měnit. Osm respondentek (44,4%) si myslí, že není nutné měnit učebnice. Spíše ne odpovědělo 6 pedagožek (33,3%). Jen 4 učitelky (22,2%) si myslí odpověď spíše ano.

Z výzkumu vyplynulo, že si učitelky tvoří svoje pracovní listy či programy na počítačích, aby si žáci ještě lépe procvičili probrané učivo. 5 učitelek (27,8%) odpovědělo ano. Odpověď spíše ano - 11 učitelek (61,1%). Záporně odpověděly pouze 2 učitelky (11,1%).

Dále jsem zjistila, že valná většina z nich vytváří své projekty, aby ještě lépe ozvláštnily výuku. Ano odpovědělo 9 učitelek (50%), spíše ano se objevilo u 7 respondentek (38,9%). Ne zaznačily 2 pedagožky (11,1%).

8.3 Analýza a výsledky rozhovorů

Výsledky mnou provedených výzkumných šetření prezentuji v této kapitole. Jednotlivá data jsou rozdělena do podkapitol podle kategorií. Tyto podkapitoly jsou pak dále rozděleny na dílčí témata.

8.3.1 Informovanost a zdroje informací

Učitelé získávali informace o zavádění a tvorbě školního vzdělávacího programu z různých zdrojů. Tyto informace byly pedagogům předkládány přímo na pracovišti, další informace si opatřovali sami. Existovaly také informace, které jim byly podávány z jiných zdrojů tzn. „shora.“ Byla vytvořena nová terminologie a my se také dozvíme v této kapitole, jakým způsobem se s novou terminologií učitelé vypořádali.

INFORMOVANOST ZE ŠKOLY

Pro některé byla informovanost dostatečná: „Měly jsme často několik metodických schůzek, kde nám to bylo částečně vysvětleno, o co jde, ale stejně jsme to nechápali, k čemu nám to bude dobré.“(Zdena). Anna byla na své škole, kde studuje, seznámena podrobně. „Nejhorší ale pro mě bylo tyto vědomosti převést do praxe. Pro mě je třeba výhoda to, že nic nemusím měnit, jiný systém ve výuce naštěstí neznám“. Eva zas namítla: „Když jsem něčemu nerozuměla, tak jsem se zeptala naší koordinátorky a ta se mi to vždycky snažila vysvětlit.“

INFORMACE Z OSTATNÍCH ZDROJŮ

Jako ostatní zdroje respondentky zmiňovaly školení a studium literatury, jež je běžně dostupná v učitelské knihovně. „Na škole jsou dva výtisky Bílé knihy a tak zpočátku jsme si je půjčovaly. Jeden týden to četly dvě kolegyně, další týden si to půjčily zas další. Zapisovaly jsme, kdo už to četl a kdo ne. Byl to pro nás takový povinný úkol od zástupkyně školy.“(Věra). Také pro všechny pedagogy byly uspořádány školení na škole. „Dokonce jsme

měli pracovní sobotu. Přijel školitel z daleka a vysvětloval nám na interaktivní tabuli nové pojmy a klady nového systému vzdělávání.“ (Zdena)

SAMOSTATNÉ VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ

Všichni respondenty se shodly na tom, že jim velmi pomohlo samostatné vyhledávání informací. Hledaly pilotní školy, kde již tento systém fungoval a četli jejich ŠVP. „Hledala jsem si po večerech na internetu, co je vlastně podstatou a jak to má fungovat. Mohla jsem si i nalézt školní vzdělávací programy na jiných školách. Pak jsem si ty informace vytiskla a donesla kolegům ukázat, co jsem k tomu našla zajímavého. A tím jsem i pomáhala s vytvářením vlastního ŠVP.“ (Věra)

TERMINOLOGIE

Rámcové vzdělávací programy a školní vzdělávací programy jsou plné nových termínů a pojmů. Tady nastal velký problém. Ukázalo se, že je to pro učitele velká překážka. Každý z nich s tím hodně zápolil. Nová terminologie je pro ně považována za zbytečnou a učitelé neví, co si pod danými pojmy mají představit. „Vůbec nechápu, proč se používá nová terminologie. Jednoduché věci jsou nazývány zbytečně složitými cizími slovy.“ (Eva). „Jsmo Češi, tak proč tak složitě?“ (Zdena)

8.3.2 Pozitiva a negativa tvorby a zavádění ŠVP ZŠ Hulín

V této kapitole jsem se konkrétně zaměřila na názory respondentek, jaká pozitiva a negativa vnímaly při tvorbě vlastního ŠVP.

TVORBA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Na tvorbě ŠVP se podílel každý pedagog. Učitelky byly rozděleny do skupinek podle toho, jaký kdo učil ročník. Například jednu skupinku tvořily učitelky 1. ročníku. Jednalo se o týmovou spolupráci. „V týmech se nám pracovalo velmi dobře. Výhodou je, že jsme spíše

kolektiv starších učitelek a tak se velmi dobře známe i v osobním životě. Nebyl problém říct upřímně, co si kdo o tom myslí. Někdo se zapojoval víc, někdo míň. Ale to je normální, to tak asi funguje všude.“ Anna měla výhodu, že přišla již k hotovému ŠVP. „Já už jsem se na tvorbě moc nepodílela, jen se občas něco na schůzkách dotvářelo, tak už mi nic jiného nezbylo, než to respektovat.“ Největším problémem se stal anglický jazyk. Nikdo neměl zkušenost s výukou tak malých dětí. Byla svolána schůzka, které se zúčastnili i vyučující z 2.stupně ZŠ. A ve spolupráci s nimi byl vytvořen učební plán tohoto předmětu. Ukázalo se, že největší diskuze nastala při výběru učebnic. Ač jich je na trhu velké množství, ne všechny se ukázaly být dostačující. „Některé učitelky z 2.stupně prosazovaly dost těžké učebnice pro tak malé děti. Vysvětlovala jsem jim, že není důležitá kvantita ale kvalita. Radši umět míň a důkladně, než znát tolik slovíček a gramatiky. Musely jsme jim s kolegyní vysvětlit, že se to bude učit hravou metodou a ne drilem.“ (Eva)

CO PŘINESLO ZAVEDENÍ ŠVP

Učitelky ze začátku změny nezpozorovaly. Školní vzdělávací plán se jim zdál jako nové přepsané osnovy a tématické plány. Akorát s novou terminologií. Je to pro ně více časově náročné. Přípravy jim zaberou mnohem více času než dřív. Je to spousta práce navíc, což se všem nelíbí. „Nejvíce mi vadí to, že jsem tvorbou ŠVP ztratila hodně času. Bohužel ty hodiny strávené většími přípravami a schůzemi nikdy nedostanu zaplacené.“ (Věra) A právě finanční ohodnocení zde hraje negativní rolu. Učitelky se cítí nedocenené.

Pozitivní změnou se stala spolupráce s ostatními. Učitelky se musely naučit spolupracovat a více komunikovat mezi sebou. Větší svobodou pro ně je to, že si mohou učivo rozvrhnout podle svých potřeb. Dříve se jelo přesně podle stran v učebnicích, teď mnohdy učitelé vyhledávají, co spolu souvisí. Vytvářejí projekty, kde se konkrétní učivo prolíná v mnoha předmětech.

Učitelé vidí jako problém přechod žáka ze školy na jinou školu. „Každá škola má své ŠVP a každá s ním pracuje trochu jinak. Což může pro takového žáka představovat problém. Nejhorší na tom budovu slabší žáci.“ (Zdena)

8.3.3 Změny ve výuce

Respondenti žádné změny způsobů výuky nezaznamenali. Každý z nich přiznal, že stejně nikdy přesně neučili podle osnov. Snažili se výuku zpříjemňovat, zaváděli do hodin různé didaktické hry i projekty. Každý z nich ví, že žák 1.stupně má menší soustředěnost než starší žák. Proto je velmi důležité pojmout výuku jako školu hrou.

Učitelky uvedly jako velké pozitivum to, že učí žáky sociálnímu jednání. Žáci více pracují ve skupinkách a tak se učí žít v komunitě, mezi vrstevníky, učí se spolupracovat, ustupovat názorům a nehádat se mezi sebou. „Ve třídě máme koberec, kde si každá skupinka najde své místo a pomalinku se učí navzájem komunikovat. Čím častěji tuto metodu zavádím, tím pozoruji, jak se děti zlepšují ve spolupráci mezi sebou. Už se tak nehádají jako dřív.“ (Eva)

Ve skupinové práci se využívá i sebehodnocení. Děti se učí ocenit práci ostatních. Poznají, když se někomu něco podaří nebo naopak nepodaří. Umí přiznat, že jejich práce není tak dokonalá jako u jiné skupinky.

Nejvíce oblíbené je projektové vyučování. Učitelky si pochvalují, že tento způsob výuky děti baví nejvíce. „Pokaždý, když seznámím děti s novým projektem, ve třídě zavládne nadšení. Děti pak tvrdí, že se vůbec neučily. Těší se na další den, co zas nového budeme dělat. Je to opravdu nenásilná forma učení.“ (Věra) „Ráda tímto způsobem učím, ale je to dost časově náročné připravit takový projekt.“ (Anna)

Žáci se učí pracovat s informacemi, učí se je dohledávat a zpracovávat. Učitelky s dětmi často navštěvují počítačovou učebnu, kde si vyhledávají informace např.k vlastivědě či přírodovědě. Učí se také počítačové gramotnosti. Pracují s učebními programy, kde si procvičují učivo i z matematiky a českého jazyka či angličtiny.“Po probrání konkrétního učiva chodím s dětmi do počítačové učebny, kde si vše důkladně procvičíme.“(Zdena)

Hlavní změnou učitelky považují prolínání předmětů, tzv. mezipředmětové vztahy. Nic nepatří jen do českého jazyka nebo matematiky atd. Hodně informací spolu souvisí. „Stalo se mi už několikrát, že mi žák najednou vykřikl, že už to jednou slyšel při češtině. A to jsme měli přírodovědu. Hned jsem na to téma mohla rozvést do větší hloubky a mohlo se hned diskutovat k danému tématu.“ (Eva)

9 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Tuto část byla rozdělena na několik podkapitol. V první části jsem se zabývala cílem a metodologií výzkumu. Jedná se o výzkum smíšený, tj. kombinace kvalitativního (metoda rozhovoru) a kvantitativního (metoda dotazníková) .

V další kapitole jsem charakterizovala ZŠ Hulín a jeho ŠVP. Tam jsem svůj výzkum vykonávala. Dále jsem se zabývala výsledky šetření z dotazníků a rozhovorů. Zde si připomeneme výzkumnou otázku:

Jaká pozitiva a negativa přinesla zavedení ŠVP do práce učitelů 1.stupně ZŠ Hulín?

Z rozhovorů vyplynulo, že největší překážkou byla nová terminologie . Je zde mnoho nových pojmů, s kterými se učitelky nikdy nesetkaly. Problematické bylo získávání informací o dané problematice. Získané vědomosti ze školení a schůzí nestačila, musely je vyhledávat na Internetu či v dostupné literatuře. Respondentky žádné změny způsobů výuky nezaznamenaly. Každá z nich přiznala, že stejně nikdy přesně neučila podle osnov. Chválí spolupráci mezi sebou. Také oceňují skupinové a projektové vyučování, kde si žáci procvičují spolupráci a sociální citění. Ale naopak vyjádřily obavu z toho, že když se žák přestěhuje a dochází do jiné školy, může mít problémy s učivem, jelikož každá škola má svůj ŠVP.

Na druhou otázku jsem mi pomohl zodpovědět dotazník. Otázka zněla:

Jak pocít'ují učitelé 1.stupně ZŠ Hulín změny ve vzdělávání po zavedení nového ŠVP?

Nejvíce kladných odpovědí jsem našla u otázek:

Potřeba reformace systému vzdělávání v současnosti: Sedm z nich se domnívá, že je potřeba reformace systému vzdělávání v ČR, což je 38,9% všech dotázaných. Nejpočetnější skupina 8 učitelek, tj. 44,4%, odpověděla na tuto otázku spíše ano

Realizace mezipředmětových vztahů: Spíše ano odpovědělo 7 učitelek (38,9%). Ano zodpovědělo 8 učitelek, což je 44,4%.

Tvorba portfolií: Ano odpovědělo 12 pedagožek, což je 66,7%

Spolupráce s kolegy: Ano odpověděla většina učitelek, tj. 10 (55,6%).

Posílení hodinové dotace na volitelné předměty: Ano odpovědělo 6 respondentek (33,3%), spíše ano tvoří 7 odpovědí (38,9%).

Příležitost k sebehodnocení ve výuce: Převládly jen kladné odpovědi ano či spíše ano. Každá z nich tvoří 9 odpovědí (50%)

Zavedení výuky cizího jazyka od 3.ročníku: Souhlasí 10 respondentek (55,6%). Spíše ano odpověděly 4 (22,2%).

Tvorba pracovních listů či programů na PC: 5 učitelek (27,8%) odpovědělo spíše ano. Odpověď spíše ano jsem našla u 11 učitelek (61,1%)

Realizace projektového vyučování: Ano odpovědělo 9 učitelek (50%), spíše ano se objevilo u 7 respondentek (38,9%).

Nejkontroverznější otázky se staly:

Změna pracovního stylu po zavedení ŠVP: Pracovní styl se nezměnil u 11 dotázaných, tj. 61,1%. U 7 respondentek (38,9%) se ukázalo, že se jejich styl změnil po zavedení ŠVP.

Postoj k ŠVP po absolvování přípravné fáze: 10 pedagogů (55,6%) odpovědělo, že se jejich postoj vůbec nezměnil. Odpověď Spíše ne tvoří 6 odpovědí (33,3%). Kladně na tuto otázku zodpověděly dvě pedagožky (11,1%).

Zajímavost přípravné fáze: Pro 8 učitelek, tj. 44,4%, které vybraly odpověď spíše ano. Nezajímavá přípravná fáze byla pro 6 respondentek (33,3%) a spíše nezajímavá přípravná fáze byla pro 4 učitelky, tj. 22,2%

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala problematikou, jak učitelé ZŠ Hulín -1.stupeň, vnímají změny ve vzdělávání po zavedení reformy školství.

V teoretické části jsem se snažila vysvětlit, proč dochází k reformě školství. Vysvětlila jsem mnoho nových pojmů, co je to Rámcový vzdělávací program a Školní vzdělávací plán. Také jsem se zabývala tím, co nový ŠVP musí obsahovat. Novinkami jsou dominanty vzdělávacích programů - klíčové kompetence a průřezová témata.

V praktické části jsem zvolila smíšený výzkum, konkrétně metodou rozhovoru a dotazníku, které mi umožnily zjistit, jak učitelé nahlíží na tvorbu a zavádění školního vzdělávacího programu.

Z výsledků obou šetření (rozhovor, dotazník) vyplynulo, že si učitelky musely spoustu informací nalézt, nestačily jim informace o dané problematice ze školy či školení. Čekalo je vlastní vyhledávání informací pomocí internetu mimo svou pracovní dobu. Negativně hodnotily velké množství práce nad svůj pracovní rámec, musí trávit více času nad přípravami na vyučování. Což není finančně oceněno. Většině z nich se nelíbí nová terminologie, která jim neulehčuje práci. Velice oceňují spolupráci mezi sebou, líbí se jim týmová práce. Častěji zavádějí ve výuce metodu skupinového vyučování, kde se děti mezi sebou učí komunikovat a spolupracovat. Většina z nich odpověděla, že nějak zásadně nezměnily svůj styl výuky. I před reformou zaváděly projektové vyučování a portfolia či didaktické hry. Vedení školy se snaží zlepšovat technické vybavení školy, vznikla nová počítačová učebna, kterou učitelé hojně využívají pro své žáky. Chválily, že mají možnost tam chodit a procvičovat učivo ve velkém množství učebních programů, které škola nakoupila.

Velký problém představuje přechod žáka ze školy na jinou školu, například z důvodu stěhování. Učitelky uvedly, že každá škola má svůj ŠVP a tak pro slabší žáky může nastat problém v dohánění neprobraného učiva.

Za zajímavé považuji to, že jsem si myslela, že jejich postoj k zavádění ŠVP se bude odvíjet od jejich věku a délky jejich praxe. Obecně se dá říct: Čím starší kantor, tím nebude přístupný ke změnám, nebude chtít nic měnit. Tento předpoklad se mi nepotvrdil. Zjistila jsem, že i když pedagog učí mnoho let, tak se snaží, aby jeho práce byla čím dál tím lepší.

Aby žáky zajímalo učivo, neučí podle starých metod, zúčastňuje se různých školení, přispívá svou prací potřebám žáka. To vše vychází hlavně z vnitřní motivace učitelů ke změně a k jejich aktivitě.

Myslím, že učitelky 1.stupně Základní školy v Hulíně nějaké velké změny ve výuce nepociťují. Vždy se snažily jít s dobou a stále svou práci zlepšují. Všichni respondenty se shodly na tom, že je velice důležité se navzájem domlouvat a odkazovat žáky na stejné věci v různých předmětech. Tím si vše více zapamatují.

Asi by bylo velmi zajímavé uskutečnit stejný výzkum za pár let u stejných pedagogů. Nový ŠVP se totiž ještě stále dotváří a tak až za pár let se dostatečně prověří. Učitelé získají větší zkušenosti s učením podle školního vzdělávacího programu ve všech ročnících.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BELZ, H., SIEGRIST, M.. Klíčové kompetence a jejich rozvíjení: východiska, metody, cvičení a hry. Praha: Portál, 2001.

ISBN 80-7178-479-6

EGER, L.. Řízení školy při zavádění školního vzdělávacího programu. Plzeň: Fraus, 2006.

ISBN 80-7238-583-6

GAVORA, P. Výzkumné metody v pedagogice: příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky. Brno: Paido, 1996.

ISBN 80 – 85931-15-X

HENDL, J. Kvalitativní výzkum. Praha: Portál, 2005.

ISBN 80-7367-040-2

JAZBERGOVÁ, R. Klíčové dovednosti v teorii a praxi odborného vzdělávání. Havlíčkův Brod : Fragment, 1998. ISBN 80-7200-287-2.

Klíčové kompetence. Vznikající pojem ve všeobecném povinném vzdělávání [online]. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2003. [cit. 2007-12-10].

www.eurydice.org/ressources/eurydice/pdf/0_integral/032CS.pdf

KRATOCHVÍLOVÁ, J. Tvorba školního vzdělávacího programu krok za krokem – s pedagogickým sborem. Brno : Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, katedra pedagogiky, 2006. ISBN 80-210-4063-7.

MICHALÍK, J. Školní legislativa: Dokumenty. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-7184-756-9

Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2005.

ISBN 80-87000-03-X

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Národní program rozvoje vzdělávání v České republice : Bílá kniha.. Praha : Taurius, 2001.

ISBN 80-211-0372-8.

PRÁŠILOVÁ, M. Tvorba vzdělávacího programu. Praha : Triton, 2006.

ISBN 80-7254-712-7

Průcha, J, Walterová, E, Mareš, J. Pedagogický slovník. Praha: Portál, 1995.

ISBN 80-7178-029-4

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [on-line]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. [cit. 2007-11-30].

Dostupný z http://www.rvp.cz/soubor/RVPZV_2007-07.pdf

SPIPKOVÁ, V. Proměny primárního vzdělávání v ČR. Praha: Portál, 2005.

ISBN 80-7178-942-9

ŠTEFFLOVÁ, J. Dokáží si školy vytvořit vlastní vzdělávací program? Učitelství noviny [on-line]. 2003, roč. 106, č. 2 [cit. 2007-12-09].

<http://www.ucitelskenoviny.cz/obsah_clanku.php?vydani=02&rok=03&odkaz=dokazi.html>

Školní vzdělávací program ZŠ Hulín – Ekologicky myslet, zdravě žít, 2008

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

RVP ZV Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání

ŠVP Školní vzdělávací program

ZŠ Základní škola

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Dotazník pro učitele

Příloha II: Otázky v rozhovoru

PŘÍLOHA I:**Dotazník pro učitele**

Identifikační údaje

muž

žena

Délka pedagog. praxe:

Legenda:

- S uvedeným výrokem:
- 1 – ano
 - 2 – spíše ano
 - 3 – ne
 - 4 – spíše ne

/zakřížkujte/

Dotazník pro Učitele		1	2	3	4	0
1	Myslíte si, že je potřeba v současné době reformovat systém vzdělávání?					
2	Je realizace ŠVP vhodným způsobem reformy?					
3	Přišla Vám zajímavá přípravná fáze tvorby ŠVP (semináře, kurzy, práce ve skupinách s ostatními učiteli apod.)?					
4	Změnil se Váš postoj k ŠVP po absolvování přípravné fáze?					
5	Daří se Vám realizovat mezipředmětové vztahy ve spolupráci s kolegy?					
6	Tvoříte portfolia se žáky?					
7	Změnila se Vaše práce po zavedení ŠVP?					
8	Myslíte si, že je nutné změnit učebnice v souvislosti se zavedením nové reformy?					
9	Daří se Vám spolupracovat s kolegy?					
10	Při výuce využíváte moderní techniku (počítače, videa, dataprojektory, interaktivní tabule atd.)?					
11	Jste spokojen/a s technickým vybavením školy?					
12	Souhlasím s posílením hodinové dotace na volitelné předměty.					
13	Prostudoval/a jste si důkladně RVP?					
14	Jste spokojen/á se zavedením průřezových témat do výuky?					
15	Dáváte žákům příležitost ve Vaší výuce k sebehodnocení?					
16	Myslíte si, že je potřeba v současné době reformovat systém vzdělávání?					
17	Souhlasíte se zavedením výuky cizího jazyka od 3. ročníku?					
18	Vytváříte si pro své žáky pracovní listy či učební programy na PC?					

		1	2	3	4	0
19	Vymýšlíte často pro své žáky projekty?					

PŘÍLOHA II: OTÁZKY K ROZHOVORU:

- Identifikační údaje – počet let praxe, vzdělání
- Jaký máte názor na zavedení ŠVP do Vaší práce?
- Jaká pozitiva či negativa přinesla zavedení ŠVP do Vaší práce?
- Jak se konkrétně změnila Vaše výuka po zavedení ŠVP? (příprava, styl výuky, hodnocení...)
- Jak hodnotíte učebnice? Myslíte si, že je nutné je v souvislosti se zavedením nové reformy měnit?
- Jak se díváte na zavedení portfolia žáků?
- Dáváte prostor žákům k sebehodnocení?
- Jaký přístup mají k zavedení ŠVP kolegové?
- Daří se Vám s kolegy společně efektivně spolupracovat?
- Jak se díváte na prolínání předmětů? Daří se Vám realizovat mezipředmětové vztahy?
- Máte možnost s někým konzultovat případné nejasnosti v ŠVP?

